

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй
Улан-Удын Горкомой орган

№ 160 (3464) 1941 оной июлийн 10, четверг СЭН 15 МҮНГЭН

УЛААН АРМИИЕ ДЭМЖЭЛГЭДЭ АРАДАЙ ХҮСЭН ТҮГЭС СЭРЭГЬЕ БАЙГУУЛАЙ

Гүрэнэй Оборонын Комитетэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадуудай агуухэ вожд нүхэр Сталиной үрээлдэ харюу болгон, түрэл газар дайлаа хамгаалагда бүхы советскэ арад жагсан бодоно. Мэсэ хэсэ мүүхэй дайсаные үхэтэрн шөө үзэлгын дүлэ, өхэ орондоо эсэртэ хүрэтэр иналгалгын дүлэн советскэ патриотуудай зүрхэндэ бадарна.

Арадуудай инаг вожд нүхэр Сталиной зөөлхэн, дулаахан үгэнүүд хадаа манай орондо тохёолдоод байһан өхэ аюулые элээр харуулаа. Эдэ үгэнүүд болбол дайсанай бутасохигдох, үгхэхэдэ байһанда хүн бүхэнэй найдабарие бүри бүхэнүүдээ. Алмай нээгэй ба һанаа амар ябадалда һуури үгы гэжээ. Байлдаанай түрүүлгын үдэрнүүдтэ мэхэтэ дайсан энээнине мэдээ.

Улаан Армиин героическа эсэрлүүлсэнь хаража, манай бүхы арадай омогорхохоноо гадна, — тэрэнэй дуудлагагүй хатуу зориг ба хүсэнь дэлхэйдэ арадууд гайхана. Фашизмда мэхэлгэдэйн хэдэн зуугаад мянгаад германска солдадуудай хүдэрнүүдээр байлдаанай поли бүрхөөдөл хушагданхай. Тэдэнэр хадаа советскэ газар дээр өөһадньгөө үхэлэй газарые олоо. Немецко-фашистскэ сэрэгүүдэй эрхим дивизинуудынь бута сохигдоо. Дайсанай танкунууд ба самолетуудын Улаан Армиин буудалгаар үй биса төһөрнө.

Улаан Арми болбол саг үргэлжн байлдаануудта фашистскэ сэрэгүүдэй замынь хаана. Хэдэн мянгаад танкунууд ба самолетуудаар зөөсөгжөөн, Улаан Армиин гол хүсэнуудын байлдаанда ороно. Арадай агуухэ, хүсэн түгэс сэрэгүүд гороуудта ба тохондуудта жагсан бодоно. Гартан буу бариха шадаха хүн бүхэн буугаа барина.

Нүхэр Сталиной доро дурсагдана үгэнүүдэ советскэ арад угаа өхэ анхаралтайгаар соносоно байна:

«Нүхэд! Манай хүсэн тооложо барагдашагүй, хэтэрһэн дайсан энээнине ойрын сагта ойлгохо ёһотой. Улаан Армитай хамта хэдэн олон мянгаад хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци болбол довтолон ороһон дайсаанда эсэргүү дайта жагсан бодоно. Манай арадай хэдэн миллион олонинтэд жагсан бодохо байна. Москва ба Ленинградтай ажаллаа хадаа Улаан Армие дэмжэлгэ болгон, олон миллион арадай сэрэгье байгуулжа эхилээ. Бидэнэр дайсанай довтолгын аюулай тохёолдоһон город бүхэндэ арадай нимэ сэрэгье байгуулжа, германска фашизмда эсэргүү өсөөг ороноо хамгаалгын дайнда өөрынгөө эрхэ сүлөө, өөрынгөө нэрэ солые, өөрынгөө эхэ оронине үбсүүгээрээ хамгаалгын тула бүхы ажалладье тэмсэлдэ жагсан бодохоо ёһотойбди».

Нүхэр Сталиной уриалда харюу болгон, хэдэн арабад ба зуугаад мянган мэдүүлгэнүүд орожо эхилээ. Эдэ мэдүүлгэнүүд соонь бууд хатуу дура хүсэл, сусаршагүй зориг харагдана.

Ленинградта граждана дайнда хабаадагшад хадаа арадай сэрэгтэй

рэгэй подразделениүүдэй түрүүлгын зэргэнүүдтэ ябана. Бүхы орон доторхи заводууд ба фабрикунууд арадай сэрэгтэ дайшаахы каструудые үгэнэ. Эхэ ороноо хамгаалагда ами һанаа, бүхы хүсэеэ үгэхэ тухайда тангариг үргэһэн үгэнүүдын патриотическа угаа өхэ хүхүүн мэдэрэлээр нэгтэрэнхэй.

Хүсэн түгэс колхозно тарианад жагсан бодоно. Фашистскэ тоноулшад хадаа советскэ талха тариая нүдэндөө үзэхэгүй, ажалша гараар ургуулһан колхозно тариалангай ургасые эдэлжэ шадахагүй!

Украины тарианад болбол дайсаанда зэбүүрхэжэ, буугаа гартаа барин бодоно. Тэдэнэр хадаа хатуу шэрүүн, хоротой муухай, хомхой хоблог германска шунахайнадые һайса мэдэнэ!

Арадай сэрэг—эсэ болбол агуухэ хүсэн мүн! Дайсание бута сохихо, үгхэхэ гэнэн мэдэрэлээр түгэдэр, манай ороной бууд хатуугаар жагсаһан арад илагдана шүгэй гэжээ.

Ородой газар дайдые эзэмдэхэ, агуухэ ород арадые боглолшохо гэжэ хэдэн дайсад хадаа арадай сэрэгтэй хүсые үзэжэ нэгэнтэ бэшэ туршанан байна. 1612 ондо М.И. Минин ба Пожарский гэгшэдээр толгойлогдон арадай сэрэг болбол польскэ армие бута сохихо, эзэмдэгшэды өөһадньгөө газар дайда дээрһээ намнан үлдэһэн байна. Хэтэрһэн найруу дайсание хамха бута сохихон, энэ сэрэгтэй алдар солон арадай дурсахаада мүнөөшье байһаар.

1812 ондо арадай сэрэг хадаа агуухэ полководец Наполеоний армие үй сохижо, үгхэхэлгэйн ородой армиде туһалһан юм. Наполеоний арми «илагданагүй» арми гэжэ тоологдоог байгаа. Тэрэ хадаа Европын правительствуудые өхөөр айлгадаг һэн. Тэрэ үеын европейскэ түрүү армиууд тэрэнэй урда тугаа газардуулдаг байгаа. Тээд, ород арадай газар дайда ба бөөдэ даанхай байдалда довтолон ороһон Наполеоние үхэлһөө юушье зайсуулжа шадаагүй бэлэй. Эзэмдэгшэд эсэргүүсн, арад нягтаар жагсан бодоһон юм. Тарианад партизанска даие эхилээ һэн. Гуригна французун ородой талха тарианда дэмь горьдһон байгаа. Наполеоний «илагданагүй» армийн байлдаанай поли дээрэ барандаа шахуу үхэлөө олоһон юм.

1918—1920 онуудта СССР-эй арадууд өөһадньгөө газар дайдые хари гүрэнэй довтологшодоо хамгаалагда хатуугаар жагсан бодоһон байна. Советскэ ороной бүхы арадууд ород арадтала нэгэн хамта зэргэһэн ябаһан юм.

Мүнөө, аюулай тохёолдоод байхада бүхы арадай нягтаар жагсажа дахин бодоно. Түрүү Улаан Армиинай арадайнгаа халуун голоосы соносоно, энээндэ бодото дэмжэлгэ олоно. Энэ хадаа тэрэнэй хүсые арба дахин ургуулна.

Хэтэрһэн шунахайшад хамха сохигдохон зайлашагүй. Дайсанай үгхэхэдэнь лабтай.

(«Правды» түрүү бэшгээхэ).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

У К А З

УЛААН АРМИИН АГАРАЙ СЭРЭГЭЙ ЛЕТИЧГУУДАТ СОВЕТСКЭ
СОЮЗАЙ ГЕРОИН НЭРЭЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Германийн фашизмда эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ командованин дайшалхы даалгаварнуудые жэлээтэ һайнаар гүйсэхдэхэ зуураа, баатаршалга ба шэн зориг харуулһанайн түлөө:

1. Степан Иванович Зорговцово — звеногой командир, летчик младша лейтенант;
2. Михаил Петрович Жуковтэ — летчик младша лейтенант;
3. Петр Тимофеевич Харитоновто — летчик младша лейтенант — Лениной орден ба Алтан Одон медаль барюулжа, Советскэ Союза Гейроин нэрээргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1941 оной, июлийн 8.

..Нүхэд! Манай хүсэн тооложо барагдашагүй, хэтэрһэн дайсан энээнине ойрын сагта ойлгохо ёһотой. Улаан Армитай хамта хэдэн олон мянгаад хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци болбол довтолон ороһон дайсаанда эсэргүү дайнда жагсан бодоно. Манай арадай хэдэн миллион олонинтэд жагсан бодохо байна».

(И. В. Сталин).

ДАЙСАНИЕ БУТА СОХИЛГОДО АРАДАЙ БҮХЫ ХҮСЫЕ ЗОРЮУЛАЙ!

Би летчик болохоб!

Зунай тунгалаг үглөө
Зөөлөн һэрүүн халхилай
Элэб һайхан ногоо
Элэбэн эхэн байхада;

Ара һайхан талаар
Адуу малай атаржан
Шүүдэртэй номин ногоо
Шүүрэн амтархан ябахада

Сайбар хүхэ агаараар
Самолет, летчикой хабаар
Элин дэлин ябахада
Эжын долоотой хүбүүнһээ

Энэбхилэн байла асууба:
—Хүсэл һаһаа хүсэжэ.

Хүбүүн, имар ажалда
Хабаадаха хүмшн, хэлшн.

—Би зоригтой летчик болохоб.
Бузар фашист дайсание.

Бутара бисара сохихоб! — гэжэ
үбүүнине эжидэ харюусажа
Хүхюу омог байбал дэ.

Д. Хилтухин.

БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРЭЗ—ФРОНТЫН
ИНТЕРЕСТЭ

Гүрэнэй Оборонын Комитетэй түрүүлэгшэ, бүхы дэлхэйн ажалшадай инаг эсээ, сөсөн мэргэн вожд Н. В. Сталиной радиогоор хэлэһэн эрэлхэг зоримгой, илаатна даа багтаар найдаһан, түүхэтэ үгэ болбол үнэн сэхэ хүдэлмэришэд, колхознигууд ба советскэ интеллигент бүхэни зоригжуулба. Тэдэнэр хадаа эол жаргалтай советскэ орондо тохёолдоод байгаа аюулай гүнзгые мэдэрн, шүхата алуурша Гитлерэй шунахай ябуулгада эсэргүү жагсан, өөһэд өөһадньгөө постнуудта гурбадхадһан эринтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Советскэ патриотуудай зэргэн үлэр, чигэ бүри олошорно. Тэдэнэр хүсэ шадалын улам эршэдэн, үйлдбэрийн үндэр бүтөөсөнүүдые туйланад.

Бурдай гигант—ПВЗ-дэ стахановска хүдэлмэри үргэлэн дэлгэрнэ. Стахановцууд ба ударнигууд өөһадньгөө шадамтай ажаллаар толомо амжалтануудые туйланад. Нүхэр Сергеевич хүтэлбэрилдэг комплексно бригада эрхимээр хүдэлмэрилнэ. Тус бригадын заһабалһан котельн «отлична» сэгнэлтэ абадаг. Котельнигууд нүхэд Төмөхих, Робец ба бусад үлэр бүрингөө лаабариин 200-230 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн тэрэниэн, паровозой хоолой хөгшэд яхэд Зинько, Швырьот, Самойленко гэгшэд эрхимлээ түсэбтэ даа-барна 550 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Түрүүшүүлэй жэлээтэ ажал хадаа фронтын интересүүдтэ ба бузар муухай алуурна довтологшодые үндэһөөрн бута сохихо ябадала зориулан гайхамшагта амжалта мүн. Советскэ патриотууд хадаа хабаатай бүхы хүдэлмэрээ дайнай байдалай гуримаар тааруулан ябуулжа, илагданагүй Улаан Армиин тылые дабадашагүй хэрэм болгохоор зоригжонхой.

Шунахай фашизмын үнийнөө хойшо бэлдэхэһэн бузар ябуулган үндэһөөрөө үмхирөө! Манай хэрэг үнэн хэрэг! Бидэ илахабди! Бүхы хүсэеэ дайсание үй бута сохилгодо зориулан жагсаа—гэжэ эдэ патриотууд нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

Фашизмые үй бута сохихо

Дэлхэйн пролетариадай эхэ ороно дайгаар ороһон германска пролетариатуудта манай ороной ажалнад гүнзгегээр зэбүүрхэнэ.

Фашизм—культурын ба наурын хорото дайсад. Германска фашист-нууд манай социалистическэ эхэ ороной тон харша дайсан мүн.

Манай ороной арад фашистскэ нохосуудта гүнзгегээр зэбүүрхэ-хэтээ хамта эхэ ороноо, агуухэ вожд Сталина тойрон бүри нягтаар жагсаба. Эхэ орондоо инаг-лахааа үлүү юушье байхагүй! Социалистическэ эхэ оронойлгоо түлөө, сүлөөтэ ажабайдалай түлөө, арадуудай эол жаргалтай түлөө манай ханшье ами бөөс хайралха-гүй. Энэ инаглал, энэ патриотизм хадаа манай арадай тон нанигш мэдэрэл. Бидэнэры эхэ орондоо нимэ инагаар Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) лапты ба агуухэ Сталин хүмүү-жүүлээ.

Хүдэлмэришэн — Тариананай лаан Армиин боецууд, командир-нууд, сталинска солоннууд фронт дээр баатаршалга ба шэн зориг гаргана.

Тылда байһан хүдэлмэришэд, колхознигууд ба бүхы советскэ

арад өөрынгөө пост дээрэ стахановскаар ажалдажа үйлдбэрийн үндэр бүтөөсөнүүдые туйланад.

Гүрэнэй Оборонын Комитетэй түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталиной радиогоор хэлэһэн үгэ хадаа шүхата фашизмые үй бута сохилгын бата бэхи программа болоно. Нүхэр Сталин болбол бүри эмхитэй-гээр, жаанг зарнамтайгаар хүдэлмэрихы ба ажалай дезорганизаци-нуудтай, гонимтодтой, уултар мэдүүнэртэй хайрагамгүйгээр тэмсэхые уриална.

Бидэнэр сөсөлн бадаржа бай-гаа Бурят-Монголой ажаллад эхэ оронойлгоо оборонодо эрхим дээдэ уламжа үзүүлхын түлөө үйлдбэрийнгөө нормонуудые сагсгэжэ үзүүлэн дүүргэхэ ба обороноо сэрэгтэй хэрэгүүдые гүнзгегээр шу-дала ёһотойбди. Тэрэшлэн, Гурбадугаар Табанжэлэй (дүрбэдхи элэйн гаргалга) уриаламжын облигацие болзорхоон үрид түлэхэ зэргэтэйбди.

Бидэнэр, Бурят-Монголой ажаллад парти ба правительствын түрүүлгын уриалаар эхэ ороноо хамгаалхаар хэзэшье бэлэмди.

Бидэнэр илахабди!

Профессор В. КУДРЯВЦЕВ.

Сабшалан хадалан дээрээ шэн зоригтойгоор ажалланад

Доло-Бургалтайн сомоной колхозууд үбнэ тэжээлые элбэгжүүлхын түлөө нилээд өхэ хүдэлмэри-нүүдые ябуулһанай ашаар, үндэр баян ургаса хуража байна. Воронилловый нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэ нүхэр Банзараксеев), «Заветы Ильича» (түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилов) колхозууд үбнэ хураалгын хүдэлмэри ажилда гадна, мүн силос даралгые эмхид-хээ.

Түрүүлэгшэ нүхэр Банзараксеев силосэй нүхэ малталгада ба силос даралгада колхознигуудай олоороо гаралгые эмхидхэжэ, нэгэ үдэр колхознигуудай үүсхэлээр силосэй 3 нүхэн малталдаба. 30 га сабшала-даггүй бурта газарые хуража силос дараба.

«Заветы Ильича» колхозой дэргэдхи партийна эхин организаци-ин үүсхэлээр силос даралгада комсомолцууд, залуунууд олоороо гараа. Тэдэнэр силосэй 4-5 нүхэ малтажа, бэлэн болгоһон байна. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилов шэмэтэ тэжээлые бэлд-хэлгээ анхарааа хандуулан, большевистскэ хүтэлбэрээр хан-

гана. «Мүнөө жэлдэ урда урдыг-чиһаа угаа баян ургаса хураалда-хань, — нүхэр Цыремпилов хөөр-нэ,—юб гэхэдэ: сабшалангаа ша-наржуулжа хүдэлмэри хайнаар ябуулаабди, нилэн газар элдүүри-лээ байнабди».

Үбнэ хураалгые эхилһэн түрүү колхозууд силос даралгые түрүү-шын үдэрһөө хойшо хэжэ байна. Жэшээлхэдэ: Желтурын сельсовет-дэй, Лениной нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэ нүхэр Ключихин), Баянай сельсоветэй олонхи колхозууд хэдэ хэдэн нүхэндэ силос дараба. Колхозуудай хүтэлбэрихы хүдэл-мэригшэд силосые шэмэтэ тэ-жээл мүн гэжэ эли мэдэнэ.

Агуухэ Сталиной радиогоор хэлэһэн хандалганы ажал хэрэгүүдээр харюусажа, эсэгэ ороноо амгаалхаар үдэр хүни ялгадгүй шэн зоригтойгоор хүдэлмэрихэднэ гэжэ уялга абаһан эдэнхид сабшалан хадалан дээрэ иматта эмхитэйгээр ба бүтөөсэтэйгээр ажал-ажа байһад.

Ц. Дамбиев.

Зэдэ.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ

Эсэгэ ороноо хамгаалажа героическа Улаан Армиин обороны хүсые улам сааһадан бэлдүүдхэ зорилго хадаа советскэ граждани-нууд бүхэнэй нангин уялга мүн. Энэ хүдэтэ ба харюусалтатой үүргээ мэдээдүи патриот байха-гүй юм.

Улаан-Удэ городой, талханай заводуудай хүдэлмэришэд дунда стахановска хүдэлмэри ба социалистическэ мурсыон хайнаар ябагдажа, ажалай үндэр бүтөө-сын дэбжэлтэ үдэрһөө үдэр бүри ургана.

Жэшээлхэдэ, тус заводой № 1 ба №2 бараочно цехүүд (брига-дируудын нүхэд Мясников ба Тимофеев) июнийн 22-ноо 25 хүрэтэр үдэрийнгөө нормые 165—170 процент дүүргэбди. Сайкын цех (бригадирин нүхэ, Зайцева) нормое 130 процент дүүргэбди. Мүн, бригадир Хабаровгай цех—150 процент дүүргэнэ.

Тэрэшлэн, бусадшые цехүүдтэ ажалай үндэр бүтөөсэ эхээр дэб-жэһэн байха юм. Жэшэнь, урда-да үргэлжлөө гэгдэдэг нүх. Федотовой цех болбол июнийн 23-һаа хойшо үдэрийнгөө нормые 140—145 процент хүрэтэр дүүргэдэг болохтой.

Талханай заводуудай комбинат бүхы дээрээ, үнэргэлтэ 5 үдэртэ түсэбөө 110 процент дүүргэжэ, городойнгоо ажалшадта хэдэн арабад тонно эрхим шанартай талха үгэһэн байна.

Үйлдбэрийнгөө түсэб дүүргэхэ, бүтөөжэ гаргадаг продукциягаа шанарынь хайжаруулхатай хамта, тус заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэри-лгшэд ба албахагшад болбол сэрэгтэй техникын мэргэжэлтэй эршэмтэйгээр танилсанад.

Һаяхан ГСО-гой кружок эмхид-хэгдэжэ, тэндэ хэдэн хүн тон эдибхитэйгээр занятидаа ябана. Мүн, талханай комбинатай дэргэдэ ПВХО-гой кружок хүдэлмэрил-жэ эхилбэ.

Талханай трестын комбинатай хүдэлмэришэд дунда патриоти-ческа хүдэлмэри угаа өхөөр дэбжэ-нэ. Нүхэд Коломина, Ефимук, Батурина гэгшэд Улаан Армида һайн дураараа ошохо гэжэ мэдүүлгэ. Улаан-Удэ городой сэрэгтэй Комиссарай нэрэ дээрэ барилд.

Энэ жэшээнүүд хадаа германска фашизмын галзуу түрмхэй яба-дала хатуу харюу болоно.

Г. Гильбиринский.

СИЛОСЭЙ БАШНИ БАРИЖА БАЙНАБДИ

«Колхозууддахы хамтын мал-ажада үбнэ тэжээл элбэгжүүлхэ тушаа хэмжээнүүд тухайда» СССР-эй Совнаркомой түүүхэтэ тогтоол гаргаһанай һүүлдэ, Зака-менай колхозууд сабшалан хада-ланга шаанаржуулхын түлөө нилээд оролдого гаргаһан ба гаргажашье байһад.

Манай аймгай колхозуудта 30 герасимовска звенонууд эмхидхэг-дэжэ, тэндэ 190 дүгөөдүүд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр хадаа 1638 га газар дээр үндэр өхэ үбнэ югоо ургуулхын түлөө герасимовска агротехникие зүбөөр хэр-гэлэн, үтэгжүүлхын хүдэлмэри сусаршагүйгээр ябуулжа байдаг. Хамта 23 километр ута шэнэ канавы малтаһан, нилээд өхэ га-зар дээрхи бургааба, харганаа эсбэрлэһэн байха юм.

Артель бүхэн адуу малдаа шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ тухайда оролдого гаргана. Мүнөө 175 силоснэ нүхэнүүд бэлэн болоод байхаһаа гадна, баша силос дара-ха хоёр башни шэнээр бариха байнабди.

А. АХАСАЕВ — Закаменай АЗО-е даагша.

Дайсание хайрагамгүй бута сохино, үгхэхэ!

Кукрынигын зураг. (ТАСС-эй фотохроник).

ГАДААДЫН КОРРЕСПОНДЕНТНУУДЭЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ

Июлийн 5-ай үдэр, гадаадын корреспондентнууд ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ. Советскэ информбюрогой начальнигай оролгоно нүх. С. А. Лозовский хадхаа буимтаран абанан советскэ газарай метр бүхэнийн Германида угаа хүндэ хүнэр болоно гэжэ мэдүүлэ. Хүсэдбэл мэдэгээр. Германийн зүгһөө түрүүлш 12 үдэр соо 700 мянган хүн алагдahan ба шархатаһан байла.

Бүхы дэлхэй хадаа СССР-тэ ба Англида довтолхоор жагсахай шажоор, румынууд, венгериүүд, словагууд ба чехүүд хадаа Германин дэлхэйн гегемни болгоно тундаа өөһэдүгөө дм бөө хайраһангүй тэмсэхэ «үгдэ хүсэлтэй» байһан шажоор германска пропагандын үгэ тараһан тушаа нүхэр Лозовский зогсожо хэлэб. Үнэндөө хэрэг ямар байна гэжээ? Хайхад үй бүтэ сохигдолоһон германска бронетанкова бригадын штабтай хамта абтажа манайда ороһон шюус башаг — нэгэ документые нүх. Лозовский соносхоно, тэрээн соо нигэ

жэ хэлэгдэнэ: советскэ нефтини райониһе эзэлхэ хэрэг хадаа тэндэ венгериүүдэй яабашье ошоодүйдэ хэлгэхэ ёһотой. Хоёрсоор, энэ эзэмдэлгэдэ словацка отряд хабдадасажы байһан хадһы, словагууд венгериүүдтэй өөһөд оорондоо тулалдахагүйн тулада германска сэрэгэй частине нэмэжэ үгэхэ хэрэгтэй.

Тус документын фото буулгабаринь гадаадын корреспондентнуудта тараагдажа үгтөө.

Энэ документые соносхоод, нүхэр Лозовский ингэжэ хэлэб: энэ хадаа союзна сэрэгүүд баша, харин бөө-бөөдөө атигэхгүй бэ олоһын түлөө ямаршье сагта өөһөд хоорондоо наһадажа болохо тохуушадтай шайха хэбэртэй байһал даа.

Советско-японскэ харилсаан тушаа асуудалда нүх. Лозовский ингэжэ харюусаа: г-н Коноэ ба г-н Мацунога гэгнэдэй деклараци дээрһээ бодожо үзэхэдэ, Японо болбол Советскэ Союзда Германийн довтолхоһоо урид ямар журам баримталдаг байгаа нэм, тэрэ хэбээрээ байха ушартай.

Гадаадын корреспондентнуудэй ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ

Июлийн 7-до болоһон гадаадын корреспондентнуудэй ээлжээтэ пресс-конференци дээрэ, Советскэ информбюрогой начальнигай оролгоно С. А. Лозовский хадаа Германийн гээлтэ тушаа элснээгэй тоонуудые харуулба. Германийн хэдбэлэй тулалдahan Германийн генеральна штабтай түсхай мэдээшэй ёһоор, 1 жэл 10 һара үргэлжэлһэн дайнай торшо соо алагдahan, шархатаһан ба мэдээсэлгүйгөөр үгы болоһон Германийн гээлтэ хадаа 300.000 шахуу хүн болоно. Английн үлэмжэ зүбтэй мэдээшэй ёһоор, энэ гээлтэ 900.000 хүнһөө үлүү болохо юм.

Немецкэ мэдээн нилээд доошооруулагдаһан байна. Хэрбээ үнэнийн хадаа немецкэ ба английска мэдээшэй хоорондо байха гээбэл, 1 жэл 10 һарын торшо соо бүхы фронтнууд дээрэ немецүүд 600.000 шахуу хүнүүдые гээбэ.

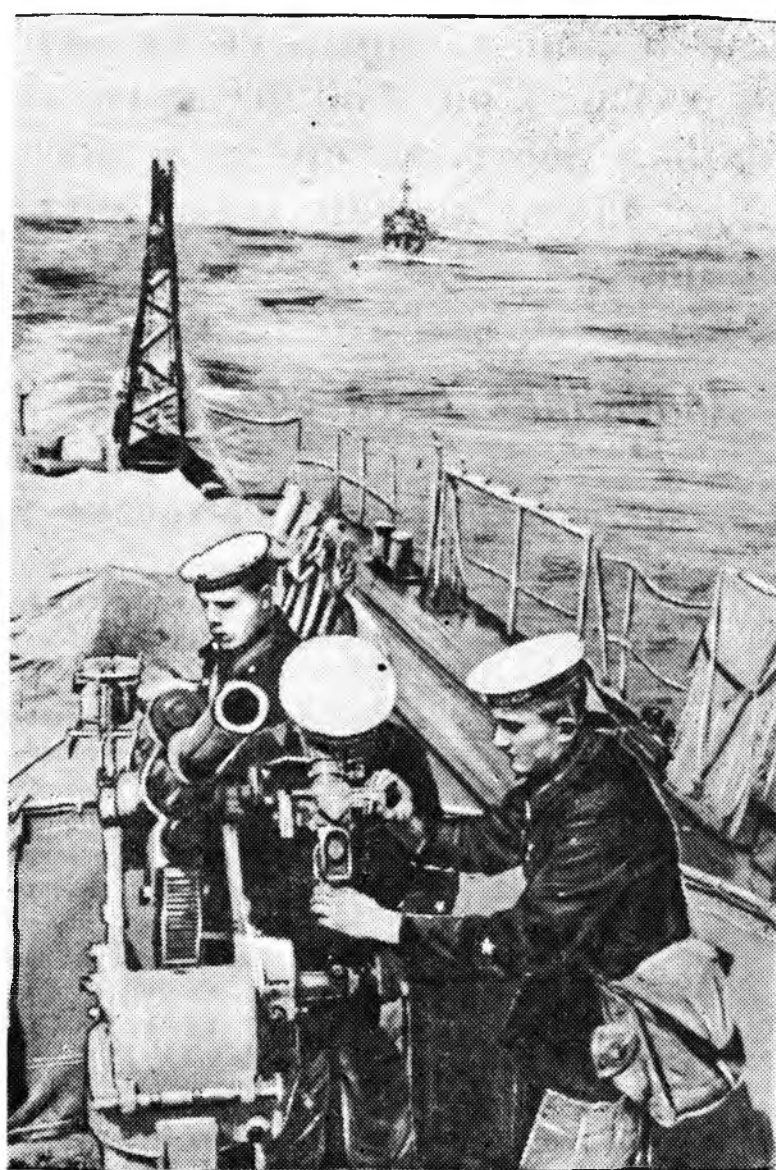
СССР-тэй дайлаздаһан 12 үдэрэй торшо соо немецүүд 700.000-һаа доошо бэшэ хүнүүдэ гээбэ. Хэрбээ түрүүлш 12 үдэрэй торшо соо немецүүдэй үдэр бүрийн гээлтэ 60.000 хүн байбал, удаахы үдэр бүхэндэ гээлтэн үлэм бүри ехэ болохо гэһэнэ юуб гэхэдэ, тэмсэл үсэд шанга болобо, улаанармеец, советскэ гражданин

бүхэн фашистска шунахайшадһаа эхэ ороноо сөбөрлэхын түлөө шунахайнгаа нүүлшын дүһэл хүрэтэр тэмсэхэ байна.

Хэрбээ материальна талынь абайбал, Английн мэдээгээр, немецүүд 1 жэл 10 һарын дайнай торшо соо 4500 самолет ба 2000 танкнуудые гээбэ, харин, Советскэ Союзда эсэргүү дайнай түрүүлш 8 үдэрэй торшо немецүүд 1500 самолет ба 2500 танкнуудые гээбэ.

Немецүүд ба тэдэнэй союзнигууд хадаа үнэн байдалые худал хуурмагаар бүрхөөхыс нэлснэд. СССР-тэ «эханэрнуудэй полк эмхидхэхыс захирагдаба» гэжэ Стаффин агентство мэдээсэлэ.

Фашистска зольбоннуудта эсэргүүсэн зэбсэг барин тэмсэхэр бэлэн эхэмэриүүд СССР-тэ хэдэл миллион байха. Зүгөөр, бидэнэр эхэмэриүүдэй батальонныс эмхидхэхыс ханашыггүй ба ханашыггүйбди. Манай орондо эрхүүл Германийнхидаа гурба ташын үлүү олон. тийгээд манайхид юунай түлөө тэмсэжэ байһанаа байн мэдэһэ, энэ үгэ Германийн арадай арбанай юуан хууһын мунда Советскэ Союзтай дай ахилһанинне огто мэдэнэгүй. Мүн Германийн армийн солдадууныс элэһиние мэдэнэгүй.

Улаанутга Балтин Флотто дайшалхы нуралсал. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зенитчигүүд тренировка дээрэ. 2-дохи статыйгай старшина А. Дудченкин фото. (ТАСС-эй фотохроника)

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

НУХЭД СТАЛИНАЙ, МОЛОВОЙ УГЭННУД БА НУХЭР ЯРОСЛАВСКИЙН СТАТЬЯ БҮРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэлбэл болбол Гүрэнэй Оборонны Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Вячеслав Михайлович Молотовой радиоһоор хэлэһэн үгэнуудые ба «Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууха дай» гэжэ Емельян Ярославскийн статья бурят-монголой хэлэн дээрэ хэлбэл гаргаба.

Мүн, байхан дайнай фронтын зарим эннэхүүд бурят-монгол хэлэн дээрэ хэлбэлгэхээр хараагдаһаа.

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГАНУУДАА УРИДШАЛАН ДҮҮРГЗЭБ

Кабанскын аймагай, Темлюйскэ сельсоветэй Хижаарай Советүүдэй нагддахы сьездын нэрэмжэтэ колхоз 1941 онойнгоо зоотехническэ барилгануудай тусбөө болзроһоо урид дүүргэбэ.

Тэрэнэлэн, тусбөөһөө гадна 100 тугалай ба хурыгадай байра барихан байна.

РАДИОКОМИТЕДЭЙ, КОМСОМОЛЕЦУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

БМАССР-эй Радиокомитедэй 14 комсомолец июлийн 6-най үдэр Иволгин аймагай, Саянтын сомоний XVIII партсездынь нэрэмжэтэ колхоздо гаража худалмэрилэб.

Эдэнэр колхозой үбһе хурялга дээрэ худалмэрилһэн ба картофелин буртаг үбһе сөбөрлөһөн байна.

Гадна, колхознигуудай дунда улсхоорондын оршонойдайд тухай ба парти. правительствын тогтоолнуудтаар унналга, хөөрөлдөө үнгэргэбэ.

САНДРУЖИНАНУУДАЙ КУРС

Кяхтын аймагай центрын залуунууд фашистска провокаторнуудта харюу болгон сэрэгэй хэрэгүүдые гүнзэгтгөөр шудалжа эхилэб.

Мүнөө эндэ сандружинануудай ба медицинскэ сестрануудай курс эмхидхэгдэдэ, эршэмтэйгээр худалмэрилжэ захилаа. Энэндэ 30 гаран басагад нуралсана.

Гадна, энэхэи эмхизургаануудтаар оборонно элдэб жүжжүүд шашээр эмхидхэгдэбэ.

газетэ «Дейли мейл» тэрээн тушаа мэдээсэхэ зуураа. Германи доторшье фашизмда эсэргүү үзэл бодолой үргэдэн ургажа байһанин харуула. Жэһээлхэдэ, Лей гэгшэ шэнэ тушаала ороһонойгоо удаа Баварида, гороной газата тээ 100 мянган марка сэнгай байра бариха оролдолог гаргаба. Тэрэ гэрэйн баригдажа хүсэд бэлэн болоодүй байхада, газсахи үгдэлдэнэ: «Гэрэй барилгата гаргалхал гэгшэ зуу мянган тухарилгысш, Лей, хаанаһаа абаашы?» — гэгшэ гарнаг энтэ ялалданаһан байгаа. Тийхэдэнэ, Лейшье хоро-шаранһаа ухаа мэлээ алгажа, тэрэнэй «эргэ ямбынь» доромжолһон нюурыс олоһон хүндэ мянган марка шац үгэхэ дуралхалтайгаар позиция хандаба. Маргааша үглөөгүүрн болоходо, мүн тэндэнэ — Ши, Лей, зуун нэгэ мянган марка хаанаһаа олоһон, хэлһын манда? — гэгшэ шэнэ гаршаг бии болоһон байгаа гэхэ.

Германийн шунаха шунахай фашистска зонхилолгодо болбол германска арадыс зобоожо ба шуньен хорожо, мүн баба булимтаралын дай эрхилжэ бэ бусад аратуудые бооголһолгыа, үгыруулгын үндэнэ һуури дээрэ өөһэдүгөө ашаг хогшолыс арбидхана.

Ю. Винцер.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

(Июлийн 8-най үглөөнэй мэдээсэл)

Июлийн 7-ой үдэр **Островск, Полоцк, Лепельск, Бобруйск, Новоград-Вольнск** ба **Могилев-Подольск** (Украина) тээшэ дэлгэрһэн дайшалхы ябууланууд июлийн 7-ой һуни һулаарагүй, эршэмтэйгээр үргэлжэлһөөр.

Островск тээшэ манай сэрэгүүд дайсаңда үсэд шанга эсэргүүсэлгэ үзүүлжэ, тэрэнэй дабиалгынь зогсообо.

Полоцк тээшэ Борковичи райондо дайсаңтай үсэд шанга байлдаан үргэлжэлһөөр.

Лепельск тээшэ энэ участок дээрэ ябуулагдahan манай сэрэгэй контрдоптолго дайсан эсэргүүсэлгэ үзүүлнэ. Байлдаан болоһоор.

Бобруйск тээшэ манай сэрэгүүд дайсаңай хүндэ 35 танкнуудые усадхаа, дайсаңай ябаган сэрэгэй хоёр батальонныс бута сохёб. Энэ зүг тээшэ Днепр мурэнине гаталха гэгшэ дайсаңай нэлэлгэнүүд ехэ гээлтэтэйгээр гэдэргээ сохигдобо. Плендэ абагдahan солдадууд бии.

Новоград-Вольнск тээшэ дайсаңай танкова ба мотомеханизированнэ частынуудтай үсэд шанга байлдаан үргэлжэлһөөр.

Энэ нүгдүүдбэриһээ урагшаа манай сэрэгүүд дайсаңай флаңг ба тылдэ эрид хатуугаар довтолон орожо, ябаган сэрэгэй хоёр полк шахуус усадхаба.

Могилев-Подольск (Украина) тээшэ Днепр мурэндэ дайсаңаа һадан дайсаңда эсэргүүсэлгэ манай сэрэгүүд үсэд шангаар байлдажа. Манай сэрэгүүдэй ябуулагар, дайсан энэ зүгтэ хуви хубаараа тана сохигдоо.

Июлийн 7-ой үдэр манай авиаци агаарай байдалда ба аэродромууд дээрэ дайсаңай 58 самолёдыс усадхаба. Үдэрэй торшо соо манай гээлтэ — 5 самолет байха юм.

Байхан Эснэе часть болбол хүсөөрөө үлүү дайсаңда довтолго хэбэ. Дайсан үй бута сохигдобо. Байлдаанай поли дээрэ алагдahan 267 ба шархатаһан 120 немецкэ солдадууд үлэбэ. Байлдаанай үдэ боец нүхэр Доминикон немецкэ офицернуудай группа хотор гүри орожо, гүрибей жадаар халхажэ алаа, бусад офицернуудын тэргэдэбэ. Младина политрук нүхэр

Петров хэдыхан минута соо фашистска зургаан солдадуудыс хадхан алаба. * * *

Фронтын **Бессарабска** участок дээрэ советскэ полкнуудай контрдоптолгоор румынско-немецкэ сэрэгүүдэй часть бута сохигдобо гэдэргээ хайгаба. Манай эзэлһэн территория дээрэ, бүтүү модон соо дайсаңай штабай байһан газарта, лейтенант Гавриленкын солтан улаанармеецүүд румынскэ солдадуудай хэдэн арбаай хүнүүдыс олобо. Плендэ абагдahan хүнүүдэй хэлһэнэй ёһоор, советскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдахагүйбди гэгшэ дээрһээ алагдahan румынскэ солдадууд байба. Сэрэгэй частынуудай ара талдааһе байгаа немецкэ штурмовой отрядүүд болбол румынуудыс, венгериүүдыс заахан зэмэ дээрһээ хайрагамгүйгөөр сохидог ба буудажэ аладаг юм гэжэ мүн тэдээр мэдээсэлэ. Германийн солдадууд һайн элдэ хоолыс хүсөөр буянадаг, хоолдоо шахуу союзнигуудайнгаа элдэ хоолой ашаас дэрмэдэдэг юм. Плендэ абагдahan солдадуудай нэгэнийн нигэжэ хэлсбэ: хоёр хүлөө шархатууһан румынай болодо, немецкэ лейтенантда ёлодол үгэжэ шадаагүй дээрһээ, буудууһынь би нүдөөрөө хараа нэм.

Германийн информацияно бюротог худалһаа нохосүүд хуурмаг һадан олон зүйлүүдыс зохёно. Жэһээлхэдэ: советскэ засагай тогтожо эхилһээр түрүүлш табан жэлэй торшо соо большевигүүд болбол 88 мянган врачүүдыс саадалһан юм гэгшэ хуурмаг зүйл зохёобо. Энэ тэнэг, худал хуурмаг фашистска пропаганда тушаа буруушаал хэһэнэйнь хэрэггүй. Фашистска худал үгэ зохёоглол өөһэтынгөө хуурмаг аргануудыс элэрүүлэб гэжэ тэмдэглэжэ хэрэгтэй.

«1916 оны арадай элүүр энхыс хамгаала тухайла» дотоодын хэрэгүүдэй министретын тухайта элихэлхээ мэдэхэдэ, хаанта Россияда хамтадаа 19.735 врач байгаа юм. Тиймэ болохоолоор, худал хуурмагаараа хэтэрһэн фашистнууд хадаа врач бүхэнийс дүрбэ хахад дахин саадалһан болгоно.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

(Июлийн 8-най үдэһын мэдээсэл)

Июлийн 8-най үдэр **Островск, Полоцк, Новоград-Вольнск** ба **Бельск** тээшэ үсэд шанга байлдаан үргэлжэлһөөр. Манай частынууд артиллери, танкнууд ба авиацин дэмжэлгээр, дайсаңай дабиалгыс зогсожо, хэдэ хэдэн шанга контрсохилгыс үгэбэ.

Островск тээшэ үглөөһөө үсэд шанга байлдаан болобо. Тэрэ байлдаанай үдэ манай сэрэгүүд хэдэн дахин контрдоптолго хэжэ оробо. Дайсан болбол манай артиллериин буудалгаар, авиаци ба танкова частынуудай контрсохилгээр шизээд ехэ гээлтэ үзэбэ.

Полоцк тээшэ **Борковичи** райондо Баруун Двина мурэнэй хойто эрэднэ бүхэжэжэ гэгшэ дайсаңай сэрэгүүдтэй үсэд шанга байлдаан үргэлжэлһөөр.

Новоград-Вольнск тээшэ манай сэрэгүүд үсэд шанга эсэргүүсэлгээр дайсаңай танкова томо частынуудай довтолгыс гэдэргэ сохигдобо.

Бельск райондо манай сэрэгүүд болбол дайсаңай танкнууд ба ябаган сэрэгүүдтэй шанга байлдаа хэбэр.

Фалчиу райондо манай сэрэгүүд довтолго хэжэ байһан румынско-немецкэ сэрэгүүдтэ хэдэн шанга контрсохилгыс үзүүлэб. Контрсохилгын эсэстэ дайсан ээр зэмсэг ба хэрэгсэлэе олоно. Прүт мурэн тээшэ эмхизүүгөөр сүхариба.

Мурманск, Кандаликс ба **Ухтинск** тээшэ манай сэрэгүүд болбол манай территория довтолһон дайсаңай зарим группануудтай байлдаа хэбэ.

Үдэрэй торшо соо манай авиаци дайсаңай авиацин аэродром дээрнэ амжалтатайгаар довтолжо, тэрэнэй танкова ба мотомеханизированнэ сэрэгүүдтэ хэдэ хэдэн сохилгыс үгэбэ. Үдэрэй торшо соо немецкэ 56 самолет усадхагдаба. Манай авиаци 4 самолетдо гээбэ.

Хойто флотой «корабльнууд Улаан Армийн частынуудта тухалха десантыс авиацин далдалга доро буудлаба.

Ханко райондо манай частынуудыс довтолхыс һэдэн дайсаңай хоёр рото артиллериин ба миномедуудай талаар усадхадаа.

Дунайска сэрэгэй флотилия авиаци болбол дайсаңай ашагай парашоудыс мурэн дээрэ бочбодо.

Манай летчигүүд шэн зориг ба баатаршалтын жэһнээ харуулаһар. Подпольник Немцович болбол дайсаңай «Мессершмитт» ба «Хэйнкель» гэдэг 60 самолёдой һууһан газар ба сагынь тэмдэглэбэ. июлийн 7-до манай долоон истребительнуудыс агаарта гаргаба. Машай долоон самолётуудай довтолгоор дайсаңай 30 самолет бута сохигдоо. Манай 7 самолёдууд гээлтэ үгыгөөр аэродромдоо бусажа рэбэл.

Лейтенант Анкаревский ба Шолар гэгшэдэй ДОТ хэдэн часай торшо дотор дайсаңай авиацин ба артиллериин үсэд шанга бомбодолодо оробо. ДОТ һандаргагда гэжэ найдаһаһан фашистнууд тэрэлине шэлэн дабиала. Немецкэ ябаган сэрэгыс ойроо асараат, ДОТ-ой гарнизон шуурган шангаар дахин буудажэ эхилэб.

Дайсан болбол алагдahan ба шархатаһан зуугаад хүнүүдэ байлдаанай поли дээрэ орхёо.

Улаанармеецүүдэй взводто сагаанфиниүүд гээтэ довтолбо. Дайсаңай снайпернууд танкта эсэргүүсэхэ пушкын наводчыс шархатууһан байгаа. Тон шухала үдэ пушка буудахыа болибо. Сагаанфиниүүд энэһиние ашаглаад, түрилтээшэ шангадхаа. Ямаршье аргаар буудалгада эхилхэ шухала болобо. Младина сержант Егоров дайсаңай буудалган соогүүр пушкэ тээшэ мүнхмэбэ. Дайсан болбол пулемедоор бууджаа Егоровто наад хэдэ гэжэ эхээр һэдэн юм. Гэбэшье, шэн зоригто командир пушкадаа хуражэ. Тэрэнээ 10 метр урагһан абаашаад, довтолжо байһан сагаанфиниүүдыс бууджа эхилэб. Взвод болбол контрдоптолго хэжэ хууһан ружбэһнүүдэ эзэлэб.

Реданторай уялгыс дүүргэгшэ **Б. САНЖИВ.**